

7. Роль духовной культуры и искусства в формировании мировоззрения личности: Сборник /Сост. А.С. Мигунов.-М.: Знание,1986.-64 с.

*Володимир Кондель,
к. техн. н., доцент,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Ідентифікатор ORCID 0000-0002-4851-0523*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

vkondel@i.ua

Легка промисловість є однією із стратегічних галузей економіки України, оскільки до 2020 року забезпечувала майже 5% бюджетних надходжень і 2,6% товарного експорту. Ринок легкої промисловості налічує понад 10 тис. підприємств, з яких на текстильну промисловість припадає понад 2,5 тис., виробництва хутра та готового одягу – понад 6 тис., шкіряного взуття та шкіри – понад 1,5 тис., що свідчить потужний виробничий потенціал галузі, здатний виробляти товари для широкого промислового призначення [1, с. 340]. При цьому в умовах ринкової економіки підтримувати попит на свою продукцію вдається лише тим підприємствам, які пропонують не просто якісні, але і оригінальні в естетичному і дизайнерському плані вироби. Саме тому надзвичайно важливим є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних на високому рівні здійснювати педагогічну діяльність у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та у виробничих умовах з підготовки конкурентоспроможних робітників, орієнтованих на виконання сучасних завдань з організації технологічних процесів в умовах навчальних та виробничих майстерень (цехів), фахівців, які володіють системою професійних якостей та ціннісних орієнтацій з широким доступом до працевлаштування у закладах освіти та підприємствах легкої промисловості [2, с. 5]. Саме тому студенти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (спеціальність 015.17 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)), вивчають дисципліну «Проектування швейних підприємств», що дозволяє майбутнім фахівцям опанувати наступні загальні та фахові компетентності, необхідні для їх подальшої трудової діяльності:

- базові знання, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, розуміння причинно-наслідкових зв'язків та умінь їх використовувати в професійній діяльності;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- готовність критично оцінювати й переосмислювати професійний досвід, власну професійну та соціальну діяльність;

- здатність ініціативно і творчо використовувати набуті знання, обґрунтовувати власну позицію;

- володіння теоретичними знаннями та практичними навичками з конструювання, моделювання та технології виготовлення виробів легкої промисловості в навчально-виробничих та промислових умовах;

- здатність стилістично грамотно формулювати судження, вести навчально-методичну та технічну документацію [2, с. 7-9].

Для реалізації поставлених завдань при викладанні навчальної дисципліни «Проектування швейних підприємств» застосовується компетентнісний підхід, який скеровує освітній процес на формування та розвиток загальних і фахових компетентностей, якими мають оволодіти майбутні фахівці професійної освіти. Цей підхід переміщує акценти з процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок у площину формування у студентів здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання та досвід у різних ситуаціях [3, с. 296].

Про важливість використання компетентнісного підходу в процесі підготовки кваліфікованих фахівців професійної освіти свідчать праці багатьох науковців, які розглядали питання щодо застосування цього підходу в освіті (Н. Бібік, В. Безпалько, Е. Зеєр, І. Зимня, І. Зязюн, Н. Кузьміна, О. Овчарук, О.

Пометун, М. Рибаків, І. Тараненко, А. Хуторський та ін.), проектування предметних компетенцій (О. Бобієнко, О. Дахін, Н. Паршукова, О. Пометун, О. Субетто, Ю. Татур, А. Хуторський та ін.), оцінки рівня сформованості компетенцій у майбутніх фахівців (Г. Абдулгалімов, К. Бахусова, В. Носков, А. Кальянов, Л. Короткова, С. Нечіпор, О. Єфросиніна та ін.), модульно-компетентнісного проектування навчального процесу в професійних навчальних закладах (Г. Герчек, Н. Тализіна, П. Юцявичене та ін.), застосування інтегративного підходу у професійній підготовці фахівців професійно-технічних навчальних закладів (М. Анісімов, С. Баєв, С. Батишев, А. Беляєва, Р. Гуревич, О. Дубницька, Н. Костюк, І. Козловська, Г. Смирнов та ін.), використання компетентнісного підходу в процесі професійної підготовки фахівців саме швейного профілю (О. Дубницька, Л. Короткова, С. Нечіпор та ін.) [4, с. 246-247; 5, с. 80; 6, с. 130].

Дослідження науковців показали, що особистісна цінність випускника закладу вищої освіти визначається за рівнем сформованості його професійних компетенцій. Щодо педагогів професійного навчання, які незабаром обіймуть відповідні посади (викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, інструктор виробничого навчання робітників масових професій, майстер навчального центру, педагог професійного навчання, майстер виробничого навчання, вихователь професійно-технічного навчального закладу), їх професійна компетенція має містити як теоретичні знання, так і вміння грамотно й оперативно застосовувати їх на практиці, виходячи з конкретної ситуації [2, с. 6; 3; с. 297]. Саме тому метою вивчення навчальної дисципліни «Проектування швейних підприємств» є формування у студентів знань та вмінь з питань проектування швейних підприємств з урахуванням раціонального і комплексного використання матеріальних ресурсів, поліпшення якості продукції, підвищення продуктивності праці на основі принципів безпеки та екологічності виробництва. Тому визначаючи теми занять курсу, слід враховувати вищезгадані загальні та фахові компетенції, показники

освоєння дисципліни студентами, завдання, які необхідно виконати, а також мету, що досягається в процесі навчання.

Для формування необхідних програмних компетенцій студенти вирішують питання проблемного характеру щодо техніко-економічного обґрунтування проєктування швейних підприємств, попереднього розрахунку швейної фабрики, організації поточного виробництва в швейних цехах малого підприємства, планування швейного, експериментального, підготовчого та розкрійного цехів, проєктування складських приміщень, вибору конструктивних елементів будівель та споруд, адміністративно-побутових приміщень, розробки генеральних планів швейних підприємств, інженерного забезпечення швейного виробництва (опалення, вентиляція, кондиціонування, водопостачання і каналізація), охорони праці та пожежної безпеки на швейних підприємствах. У процесі опанування дисципліни майбутнім педагогам слід виконати наступні завдання: самостійне опрацювання матеріалу, вирішення питань проблемного характеру; індивідуальна підготовка студентських статей до збірників наукових праць, наприклад, присвячених проблемам травматизму на швейних підприємствах і шляхам його запобігання; створення презентацій до виступів з доповідями на конференціях; підготовка до складання підсумкового контролю. Саме якісне виконання самостійної роботи сприятиме підготовці компетентного фахівця професійного навчання, здатного приймати нестандартні правильні рішення і нести за них відповідальність.

Ефективність навчального процесу визначається педагогічним моніторингом, тобто, на основі компетентнісного підходу необхідно проводити постійний контроль за рівнем сформованості предметної компетентності майбутнього фахівця [5, с. 80]. Слід також врахувати, що дисципліна «Проектування швейних підприємств» вивчається студентами після опанування ними курсів з креслення, інженерної та комп'ютерної графіки, малюнку та основ композиції, технічної механіки, комп'ютерної техніки у професійній освіті, технологічного обладнання галузі, технології швейних виробів, коли майбутні фахівці мають достатнє уявлення щодо умов їх майбутньої професійної

діяльності, тому робоча програма дисципліни» містить відповідні критерії оцінювання результатів навчання.

Оскільки на вивчення дисципліни «Проектування швейних підприємств» навчальним планом передбачено 150 годин (5 кредитів ECTS), з яких 20 годин лекцій (10 тем), 28 годин лабораторних занять і 102 годин самостійної роботи, запропоновано такий розподіл балів: за самостійне опрацювання теми і поточний контроль на аудиторних заняттях студент отримує максимум 5 балів (3 бали – за аудиторну і 2 бали – за самостійну роботу). Це означає, що максимально за самостійне опрацювання усіх тем студент може отримати 50 балів, за модульні контрольні роботи – 10 балів, за екзамен – 40 балів, що у підсумку складає 100 балів. Максимальні бали студент отримує за повні і глибокі знання, здатність використовувати їх у практичній діяльності, уміння знаходити необхідну інформацію з різних джерел та аналізувати її, робити висновки, узагальнення, розв'язувати проблемні завдання, дискутувати, відстоювати власну думку, тобто має усі програмні компетентності [7, с. 132].

Таким чином, вищенаведені рекомендації щодо розподілу балів сприятимуть не тільки об'єктивному оцінюванню всієї роботи студентів, але й підготовці компетентних фахівців професійного навчання, здатних розробляти оригінальні проекти, вирішувати різноманітні композиційні і технічні завдання.

Література

1. Шандрівська О. Є., Юнко І. Ю. Дослідження цільових сегментів ринку легкої промисловості України в період пандемії COVID-19. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2021. № 2 (6). С. 338–352.
2. Освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією) 015.17. Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 20 с.
3. Шароватова О. П. Компетентнісний підхід при підготовці нового покоління фахівців у сфері цивільної безпеки. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2016. № 3 (300). С. 295–304.
4. Дубницька О. М. Компетентнісно-інтегративний підхід до формування професійної підготовки фахівців швейного профілю. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Київ, 2013. Вип. 76. С. 246–250.

5. Нечіпор С. Моніторинг рівня сформованості предметної компетентності майбутнього кравця з технології виготовлення одягу. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2012. № 4. С. 79–87.
6. Короткова Л. І. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи в ході наукового дослідження проблеми створення професійних стандартів швейного профілю на основі компетентнісного підходу. С. 129–136. Режим доступу: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2011/19/23.pdf>.
7. Кондель В. Оцінка і моніторинг якості опанування студентами курсу «Проектування швейних підприємств». Дидакал: часопис: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти в Україні: сучасний стан і перспективи», 12-13 листопада 2019 р. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. № 20. С. 130-133.

Леся Кравченко
к.пед.н., доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Ідентифікатор ORCID 0000-0001-7012-3709

ФОРМУВАННЯ КАР'ЄРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

kravchenkolesia@gmail.com

У сучасному соціально-економічному середовищі заклади вищої освіти мають швидко реагувати на вимоги, які диктує ринок праці, що динамічно розвивається, оскільки ефективність вищої освіти визначається кількістю успішно працевлаштованих здобувачів вищої освіти (випускників), тобто тих, які сьогодні займають певну нішу на ринку праці, усвідомлюють свою професійну компетентність і водночас вже на перших етапах роботи замислюються про свою кар'єру.

Кар'єра є важливим показником соціального самопочуття людини, статусу, матеріального благополуччя, рівня та якості життя, а також реалізації особистісного та трудового потенціалу у професійній діяльності. У зв'язку з цим перспективним стає процес формування кар'єрних компетентностей на етапі професійної підготовки у закладах вищої освіти.